

MAGYAR KÜRIR.

N^r. 18.

Indult Bétsből, Pénteken, Augustus' 29-dikén, 1828.

B é t s.

Ö Tsász. Kir. Felsége Udv. Titoknokká lett Méltos. Czillich Károly Úr helyébe a' Státus Tanátshoz Tekint. Gály Péter Udv. Concipista Urat méltóztatott a' Fels. Udv. Magyar Cancelláriától Tisztviselővé kegyelmesen kinevezni.

Minden Magyar szívben, jó Királyához, és édes Hazájához, 's ennek szerződéséhez való buzgó szeretet, egy formán lévén béoltva; — nem lehet ezen szerződések' fenn tartására és elésegéllésére a' Megyékben újobban történt törekedéseket, és intézeteket, nem nagy örömmel szemlélni. — A' Hívtalok szabad választásával való vissza-élés, sokszor már veszedelembe is hozta, a' Nemzetek országlásának Hajóját. Ditséretes tehát minden rendelés, melly a' Tiszti Építő Székek tsendes, díszes, és igaz nemes lelkű tartása eránt hozódik. — Illyen az, a' mi újobban Ns. Ugocsa Vgyében történt, — a' hol valóban nemes indulattal, az ezen alkalmatossággal össze-gyülekezett szegényebb Sorsú Nemessegről is, előre az illendő készületek megtétettek, minekutánna ezen tzelra, mindnyájok megegyezésével, és köz akarrattal, a' ki-választandó Tisztviselők' fizetések egy Angáriáját, nagy lelkűséggel felajánlották. — Történt e' szerént, hogy a' Nemesség nem lévén kéntelen

magáról gondoskodni, egyes személyekhez nem folyamodott, ez által a' hivatalokra szerfelett való vágyódás' sok törekedései el mellőztettek, a' szükséges rend végtére és az illendőség ditséretesen feltartatott. —

Török Ország.

Konstántzinápolyból Aug. 11-kén. Meghatározván a' Sultán, hogy a' Nagy Vezér haladék nélkül a' táborhoz menjen, helyébe tsak hamar Rajmakánnak (Helytartónak) a' Kiaja-Béget, vagyis az ezelőtti Belső Ministert Ahmed-Cheluzi-Effendit nevezte ki; 's ez a' bevett szokás szerént, a' Sultántól tzbolybör foszlánnal ajándékoztatott meg Aug. 7-dikén. A' Nagy Vezér kevés napok alatt útnak indul a' Daud-Basa mellett fekvő nagy táborba, a' hova már egynehány ezer főből álló hadi sereg a' napokban innen kiindult; még nagyobb számú hadak útjokat Drinápoly felé veték. Ezen Seregek számát igen nehéz megtudni, minthogy a' szabados katonák és Azsiából az ide gyülekező seregek napról napra szaporodnak, melly utolsók között nagy számú jól felkészült lovasság is vagyon. Eddig még név szerént béirattak Chosrew-Basa Seraskiérnél a' katonák; de minekutánna 80 ezerre nevedett a' számok, azt végez-

te a' Basa, hogy többé senki be ne írat-
tassék. — A' sok ágyúk és mindenféle
hadi szerek szünet nélkül küldetnek in-
nen a' táborba.

Tudtára esett már a' Portának, hogy
Ázsiában nem igen jól megy a' had ál-
lapotja; és az Orosz seregek nem tsak
Anapát, hanem Kars várát is erőszak-
kal kemény ellentállás után tsakugyan
megvették, sőt már Erzerum vára és
városa is veszedelemben forog: de mind
ezek felől mélyen hallgat, 's úgy látszik,
hogy minden figyelmét a' Balkánon túl
fekvő hadaira fordítja.

Görög Ország.

A' Görögök Candia szigetében el-
vesztették Május 29-kén Hadsimicha-
li nevű derék vezérjeket. Franko Cas-
tello vára is a' Törökök kezébe esett.
(Lásd M. K. 13 szám) Későbbben megfor-
dult a' szerentse, 's a' Görögök győze-
delmeskednek. Luttróból (Kréta-szige-
téről) hiteles tudósítások írják Jun. 11-
kéről „A' Törökök Franco Castellot
meg vevén, a' várnak egy részét leron-
tották — 's azzal Retymos felé haza
indultak. A' Görögök az utakat előre el-
foglalták, és St. Marine mellett három
tsapatra oszolván, az ellenséget ugyan
annyi helyen egyszerre megtámadták. A'
tsata igen kemény volt, 6 óráig tartott.
A' Törökök végre hátrálni kezdtek. A'
Basa kivont karddal állott eleikbe, és a'
Lovasságnak parantsolta, hogy a' futni
kezdő gyalogságnak álija el az útját, 's
a' ki meg nem áll, azt vágják le. Maga
a' Basa hármát vagdalt öszve. Tsakugyan
meg is állottak erre a' Törökök, 's visz-
sza fordulván a' tsatázást estig folytatták.
Ebben és a' más nap reggel újra kez-
dett tsatában többet vesztett az ellenség
500 emberrel, — a' sebesek számát nem
tudjuk; 300 10 és öszvér puskaporral és

eleséggel megterhelve a' Görögök kezé-
re került. A' török tábor, melly eleinte
5,000 emberből állott 3 Basa alatt, 800-
ra le olvadt. Mustapha Basa levelet
írt Canéába (de a' Görögök azt is el-
foglalták), hogy sietve segítséget küldjenek,
ő maga 1254 embert vesztett; Artilleriá-
ja nints. — Az egész szigeten kiütötte
magát a' háború; és a' Törökök ma hol-
nap a' várakba lesznek bészorítva.“

A' Grubusai vár vezére Hanne
Úr azt írja, hogy Retymos mellett
egy Anglus hajó vissza hajtott egy Tö-
rök hajót, melly 400 megsebesített Tö-
rökkel másuvá valahová akart menni. A'
Török hajó vissza tért.

Nagy Britannia.

Az a' tudósítás, hogy a' Clarencei
Hertzeg a' maga Fő Admirálsi Tisztsé-
gét letette, bizonyos. Erről az Aug. 15-
dikén költ Anglus Kurír ezeket mondja:
„Ő Kir. Hertzegsége a' Clarencei Hertzeg,
a' mint írtuk, Fő Admirálsi Hívatalá-
ról lemondott, 's minthogy ezen lépésé-
nek a' Kir. Hertzeg indító okait elő nem
adta: a' mi Ujságíró társaink e' felől kü-
lömb külömbféle vélekedéseiket terjesz-
tették Olvasói Közönségek eleibe, a' sze-
rént, a' mint politikai gondolkozások is
külömböző. Abban mindazáltal tsaknem
mindnyájan megegyeznek, hogy ennek
okát az első Ministerben, Hertzeg Wel-
lingtonban kell keresni. Egyik közü-
lök úgy vélekedik, hogy a' Kir. Her-
tzeg az első Ministernek nagyratartó ma-
gaviseletét nem állhatta ki, 's annak po-
litikai intézeteivel nem volt megelede-
ve. Egy másik úgy gondolkozik, hogy
a' Hertzeg a' Fő Admirálisnak leeresz-
kedő nyájas maga viseletét megirigylet-
te, 's a' t. mellyeket tsak azért adunk elő,
hogy ezen állítások képtelenségét meg-
mutassuk. — Annak valóságos oka kö-

zönségesen tudva nintsen: hanem meglehet, hogy az Admirális Fő Kormányozójának egyszersmind Kabinétheli Ministerré kellett volna lenni, a' melly esetben a' Printz Hivatalát meg nem tarthatta. Ki fogja a' Kir. Hertzeget Hivatalában felváltani, még eddig nem tudatik.

Gróf A b e r d e e n, mint külső dolgokra ügyelő Státus Titoknok Aug. 15-dikán hivatalosan jelentette, hogy Madé-ra szigetének kikötőhelyét F u n c h á l t a' Portugalliában most fennálló Kormány-szék általa elzárt állapotba tétetett Kikötőhelynek hirdettette ki. — Ugyantsak az Anglus Kurír ellene mond azon állításnak, melly szerént az Orosz hajós seregek parantsolatja lett volna, hogy egy Anglus kikötőhelybe se térjen bé; hanem annak az a' parantsolatja volt, hogy siessen minél előbb a' közép tengerre Gr. H e y d e n Adm. hajósseregét felváltani.

B r a z i l i a.

Londonba érkezett legújabb tudósítások szerént, Braziliából Jun. 22-dikéről, Rio de Janeiróban véres tsaták történtek az ott szolgáló külső Országai Regimentek és a' fekete seregek között. A' Német és Irlandi sereg azon békételenkedvén, hogy velek nem úgy bánnak, mint illenék 's meg is várnák, a' Főváros nagy piatzára öszvegyülekezvén, mindenekre kik azon elmentek puskázni kezdettek. Erre tsaknem minden Braziliai örízet kiállított 's egynehány ágyúkkal a' lázzadók ellen menvén, azokat sátoraikba vissza kergette; a' hol a' Külföldi sereg, mintegy 60-on elhullván közülök, kéntelen volt magát megadni, mindazáltal olyan feltétel alatt, hogy többé nem szolgáljak. Más nap a' távolabb táborozó Külföldi sereg is pártot ütött; de azokat a' Tsászár ígéreték ál-

tal tsak hamar letsendesítette. Az Idegen Országiaiak életek ott veszedelemben forog, minthogy a' Feketék ellenek nagyon fenekednek. — A' Buenos Ayresi hadi sereg, egy osztály Braziliai katonaságot elfogott, melly 600 főből állott. Generál L e c o r tsak mintegy 30 órányira van Rio Grandtól.

Éjszaki Ámérika.

Washington Generális J a k s o n szeretné magát Elölülővé elválasztatni. De sokan vannak ellene. Az Ujság írók közül némelleyek J a k s o n Urat dítsérni nem gyözik, mások gyalázzák, azt állítván, hogy nem Elölülőnek való.

New-York Jul. 25-kén. Az új Vámmutató tábla, v. tariffa nem akar a' népnek tetszeni, itt különösen nálunk nagy lármára adott alkalmatosságot. Átaljába véve igen megtsökkent a' Hajókázás, miolta az új Tariffa behozattott. A' Hajós gazdák ennél fogva a' költséget a' miben lehet kímélni akarják; 's ezen okból a' napszámot lejjebb szálították. A' napszamosok ezen megboszszonkodván öszve beszéltek, hogy az eddig való napi-bérenél (10 Shillingnél; melly mintegy tíz ezüst húszas) alább elne szegődjenek.

Nyúgot-Indiai szigetek.

Hayti Jun. 10-kén. A' nép Képviselei öszvegyültek. A' gyűlést Generális B o y e r a' Köz-Társaság Elölülője nyitotta meg. A' Gyűlés végzéseiről még semmi nints tudva. De az a' híre, hogy a' mi kirekesztő jussokat a' Kereskedésre nézve Frantzia Ország kíván (a' miért Haytit Köz-Társaságnak elesmerte) a' Képviselek Háza nem fogja megengedni. Azt is beszéllek, hogy a' Constitutiót a' Képviselek Háza újabbi vizgálat alá akarja venni.

Spanyol Ország.

A' Király és a' Királyné Jul. 29-kén Valladolidot elhagyták, és 31-ikben San Ildefonso-ba érkeztek. Az oda való Palotát 's az udvaron lévő szökőkutakat pompásan ki akarták Ő Felsőgek fogadására világosítani — de hirtelen egy zápor eső jött, melly az égő lámpáskákat kioltotta, minek előtte a' Király érkezett volna.

D. S e r a f i n egy tengeri Vámos tiszt elfogattatott 's Madridba vitetik. Eza' Vámos Tiszt ifjú korában Gibráltárban közönséges tereh-hordó volt; de élelmes és ravasz ember lévén tudott magának valami kis tökepenzt gyűjteni. Ezzel tiltott kereskedést kezdett — 's nem sokára elborította az egész Vidéket tiltott portékákkal. A' neve esmeretes kezdett lenni. A' Spanyol Udvar ekkor meghívta gazdag fizetéssel Vámos Tisztnek, hogy a' tiltott kereskedést nyomja el a' Tenger partokon. Mellyre ő annyival alkalmasabb volt, mivel az előtt maga is azt üzvéen, minden fogásait jól esmerte hajdani társainak. De attól félvén, hogy régi esmerőssei, a' kik sokat tudtak ő reá, elárulják, — gyilkolni kezdett, és mind azokat a' kik tanúk lehettek volna ellene egyiket a' másik után megölette. Algesirasban lakott Gibráltármellett, 's az ott fekvő katonaság Főtisztje fogatta el.

Frantzia Ország.

Páris Aug. 18-kán. Generális M a i s o n Toulonból Aug. 17-kén Telegraph-on jelenti, hogy az első Osztálybeli Seregek mind hajón vannak, és hogy ő maga is, mihelyt egészen fel lesznek a' szállító hajók készülve, haladék nélkül hajóra ül. — Későbbi (ugyan azon napról) Telegraphi jelentés szerint

a' Hajós sereg reggeli 8 órakor a' vas-matskákat felszedte.

A' Fő Rendek Háza jóvá hagyta mind azon törvényjavallásokat, mellyek a' Követek Házától hozzá felküldettek. — Marquis Levi Ország-nagyja meghalt. A' Belső Minister egy Biztosságot neveztetett ki, melly az Ország utak és Tsatornák javításáról fog tanátskozni.

Az ellen a' Királyi Végzés ellen, melly a' Jésuitákat az Oskoláktól eltiltja, a' Frantzia Országi Püspökök készülnek a' Királyhoz egy Felírást küldeni. Némelly Ujság levelek már közlenek is holmi töredék darabokat belőle ez alatt a' tzím alatt: A' Frantzia Országi Püspökök Felírása a' Királyhoz.

Ezt a' Felírást úgy adja elő a' Gazette de France, mint a' mellyet számos Püspökök küldenek a' Királyhoz, de senkit sem nevez név szerént. A' Moniteur (Aug. 17-ki darabjában) tagadja, hogy a' Püspököknek jussa volna a' Király engedelmé nélkül egybe gyűlni, tanátsot tartani, és közönséges név alatt felírni; a' kinek mi panasza van jelentse mindenik személy szerént; az ilyen Felírást nem is fogná a' Király elfogadni. — Egyébaránt 44 Püspöki Megyében már végrehajtatott a' Királyi Végzés. Az Oskolákra egy kilentz tagokból álló Ügyelő Biztosság fog felvígyázni. A' Kilentz tagok közül 6 világi, 5 Egyházi személy; ez utolsókat a' Megyés Püspök nevezi ki. De némelly Megyés Püspökök ezen kinevezést elmulatták. A' Moniteur vélekedése szerént, ez semmi hátra maradást nem okoz, mert a' 6 világi tagok magokban is elégségesek (minthogy 5-nél több nem kívántatik) a' rendes Ülések tartására. Az Oskolákra ügyelő Minister kinevezte a' világi tagokat, és azok elfogják foglalatosságaikat kezdeni, ha az Egyházi tagok ki nem lesznek is nevezve.

A' Gazette de France, mellynek Szerkeztetőjét a' Királyi Prokurator az Aug. 6-iki darabjáért fogházba kérte tétetni, az első Törvényszéknél a' pert meg nyerte. A' Királyi Prokurator feljebb vitte a' dolgot a' Királyi Tábla (Cour Royale) elébe. A' kárhozatos tikkely, melly miatt ez az Ujságlevél Aug. 6-kán a' Postán letartóztatódott (mert magában Párisban ekkor is kiadadott; tsak azok vétettek el, mellyek széljel az Országban a' Megyékbe menendők voltak) éppen nem titok. Így van: „Ha végig nézi az ember a' közelebbi hét hónapot, az 1828-diki Országgyűlésnek ezeket a' Resultatumait látja: A' Király Ministerei le tettek, és helyekbe köz-vélekedés Ministerei állottak, az az olyanok, kiket az Ujságlevelek (Journalismus) elrontottak. A' gyűlés megnyitó Királyi beszéd, mellyet a' Ministerek tsináltak, olyan törvényeket emleget, mellyek a' Királyi tekintetet semmivé téstik. A' Rendek Felírásában nyomorultnak siralmának neveztetik azon Systema, mellyet 6 esztendőnk elforgása alatt két Király tartott. Elvádoltatnak a' Király Ministerei, hogy tsaltak és önkényeket követték; 's elhagyattatnak azoktól, kiknek kötelességek lett volna őket oltalmazni. A' Követek Háza Elölülőjét a' Király választja, — de olyan Candidatusokat szereznek öszve, hogy a' választás a' Király kezéből kiesik. Új törvényt javasol a' Ministerium, a' Követek ezutánni választásáról, és a' Comité-directeur meghatalmazása által eltöröltetik az Ország-ló Széknél a' Választásba való befolyása. A' szabad nyomtatásról szóló törvényből kimarad a' Királyi engedelem, — 's így a' Korona megfosztatik azon egyetlen egy eszköztől is, mellyel magát az Ujság írók ellen a' háborúság idején oltalmazhatja, és a' zabolátlan szabad nyomtatást a' törvény megszenteli.

A' törvények magyarázása elvétetik a' Koronától és a' Rendeknek adatik. A' Fő Rendek Házát eddig a' Király ajándékozta meg; most az Ország jutalmazza a' szerént, a' mint a' Törvényhozó Gyűlésnek ítélni tetszik. A' Királytól olyan végzések tsikartattak ki, mellyek az Uralkodó vallás ellen türedelmellenek és azt üldözik. 80 milliom adóval többet kell fizetni, azon Expeditióra, mellyet a' Revolutio javára, 's a' Hadisereg gondolkodásának megrontása által a' Monarchia vég veszedelmére kezdenek. Ezek a' resultatumai az idei Országgyűlésnek. 's a' t.

E l e g y e s D o l g o k .

Az Anglus Kurír írja Londonból Aug. 5-dikán, hogy a' Funchali Püspök, kit a' Don Pedro hívei Madérából eltávoztattak, egy Anglus Brigen Lisbonába megérkezett. — Gróf Figueira, ki mint Követ küldetett Dom Migueltól Madridba, onnan Lisbonába vissza ment, minthogy annak el nem esmertetett.

Megtudván a' Porta, hogy az Anglusok részéről semmit sem várhat, a' maga dolgainak jobbra fordítására nézve; megújította parantsolatját Ibrahim Basához, hogy Moreát semmi esetre el ne hagyja. — Ugy vélekedett a' Díván, hogy Codrington V. Admirális visszahívattatása arra mutat, mintha ellenére tselekedett volna az Udvarának, midőn az Egyiptomi és Török egyesült hajós sereget Navarinnál megtámadta. Azomban éppen ellenkezőről tudósított; t. i. azért hívattatik vissza, mert számot kérnek tőle, hogy miért nem akadályoztatta meg az ütközet után a' megmaradott egyesült Török hajós seregnek Egyiptomba menetelét, 's hasonlóképpen Tahir Basának is tengeri útját Konstantinápolyba, 's a' t.

Minden későbbi tudósítások abban láttatnak megegyezni, hogy Sumlánál a'

bésántzolt Török tábor 120—140 ezer emberre megy, 's hogy a' Sántzok mintegy 1400, noha jobbára vas ágyúkkal vannak megrakva. E' szerint nem tsuda, hogy az Orosz tábor megtámadólag még a' sántzok ellen semmit se kezdett; hanem magát sántzokkal körül vévén több seregekre vár.

Magyar Ország.

Tornán, Aug. 15-dikén. — Megyénk és Városunk félszázad óta nem látott fényesebb polgári innepet, mint ezen holnap' 12-dikén, midőn Méltós. Szilasi és Pilízi Szilassy Jó'sef Septemvir és Zemplényi Administrátor Úr Megyénk' Fő-Ispáni székébe, minden Iktató nélkül, beült. Pest, Nógrád, Gömör, Szepes, Abauj, Borsod, számos Követségek által nevelték örömünket, de egyike sem számosabbal mint Zemplény, mellynek tagjait az Ország' legszébb és esztendejire nézve legifjabb, de lelke' tehetségeire nézve érett korú Vice-Ispánja Mélt. Báró Vay Miklós Ts. Kir. Kamarás mutatta be szeretett Kormányzójának, míg a' megszóllítást Fő-Notárius Tek. Csabai Dókus László Úr tartotta. Elmult Dietánk' Követei között jelen voltak Gróf Andrásy György, Consil. Máriásy István, Prónay János, Comáromy István, Palóczy László Urak. A' Gyűlést közönségesen tsudált beszédében Vice Ispánunk Consil. Ragályi Ábrahám Ur nyitotta-meg, a' hit formuláját pedig a' Mélt. Rozsnyai Püspök olvasta fel. Gyűléseink és estve a' tántz a' Vármegye' házánál tartattak, az ebédeket és vatsorákat pedig Ő Nagysága a' Keglevics-ház' kastélyában adta, hol szállva volt. A' szokott pompa' leírása helyett azt közöljük inkább, a' mit a' Kir. Kegylevél hirdete: — A' Mélt. Fő-Ispán legelébb három

esztendeig Curiális Prókátorságában készült szolgálataira; azután tizenötig Nógrádban Fő-Szolgabíró, Fő-Notárius, és surrogált Vice-Ispán vala; 1795 leve Personalisi, 1806 Országbírói, 1810 Nádo-ri Itélő-mesterré, 1819 Septemvirré, 1824 Zemplény Várm. Fő-Ispáni Helytartóvá, 's hat Dietáinkon nagy részét vitte a' haza dolgai' feljegyzéseknek. És melly tiszteletessé teszi a' nagy férjfiút az a' házi kör, mellyel őtet magunk közt körül fogva látánk! harmadik hitvese Nagy Váradi Báró Inczédi Kata, igazi képe a' legtiszteletesebb Magyar Aszszonyságoknak, 's méltó gyermekei: Jó'sef, Helytartói Titoknok; Ferentz, Gömöri Vice-Ispán, és a' még nem szolgáló György; 's leányai Therezia, Özvegy Csoma Zsigmondné, 's Mária Péli Andrásné, 's gyenge korú unokáji, a' patriárchai Bölts' igaz gyönyörűségei. Tegnap méne el tőlünk, kísérvé szíves áldásinkkal, 's azon reményünk mellett, hogy az Octóber' 9-kére kirendelt Tisztválasztás alkalmával ismét meglátjuk.

Sepsi, (Abaujban), Aug. 4-dikén. — Tegnap előtt hala meg itt hirtelen gutaütés által Tekint. Lucskai Bánó Imre Úr, több T. N. Várm. Táblabirája, egyike a' legszerentsésebb Orvoslóinknak. Neve híres vala a' szomszéd Erdélyben is, 's megszámlíthatatlan azon betegek' sokasága, kiket ez a' nagy tudományú 's igen nemes lelkű ember ingyen, sőt ha szükség volt, a' magáéból segítve, tartva, gyógyított.

H í r a d á s.

Tsak egyedül Anglus származású, 's fajtájú Lovakat akarván tenyészteni, az eddig vólt, 's már sok évek óta fenn álló ménesemet egészen el fogom ad-

ni; erre nézve e. f. esztendő Octoberje 1-ső napján Ns. Közép Szólnok Várme-
gyében Sibón a' magam Kastélyában Kó-
tyavetye fog tartatni, mellyre ezennel
minden renden lévő venni kívánókat
meghívok. — A' megjelenőknek minden
tekintetben lejendő illő elfogadásokra
gond leszen. — Egyenként Dobra fognak
üttetni 38 Anya Kantzák, több ideji Tsi-
kókkal együtt, 1 Hágó ménló a' régi
Fajból. Több Tsödör Tsikók és paripák.
Sibón Augustus 16-kán 1828.

B. Wesselényi Miklós.

Egy Anglus Úr, úgy tudósíttatván,
hogy a' mi napkeleti Magyar nyelvünk
a' Töröknek, mellyen jól beszéll, va-
lami távolról rokona volna, elkezdett
magyarúl tanulni, 's nagy tsudálkozás-
sal hallá, hogy Nyelvünkön igen kön-
nyű mértékes verseket írni, a' mire,
állítása szerént, a' Török Nyelv éppen
nem alkalmas. Tsak hamar meggyö-

zödvén ezen állításnak tökéletes igaz
volta felől; akkor készültek az itt kö-
vetkező Versek számára, mellyekben
nagyon gyönyörködött, 's azokat Anglus
nyelvre le is fordította.

Minden más élő nyelv közt, mond-
hatni talám, hogy legkönnyebb magya-
rúl mértékes verseket írni. — A' mi ma-
gában még nem Költés (Poézis) A'
Magyarok közt, — néha az, a' ki be-
széll, köznép; mégis megesik, hogy —
sokszor verset mond, pedig azt sem tud-
ja mi a' vers. — Hány Magyar elmond-
hatná, mint a' Római Költő: *Quid quid
tentabam dicere versus erat.* —
Nálam versre megyen minden, bár mond-
jak akármit. — Ez hát mind tsak *Vers*,
tsupa *Vers*, és benne poézis — egy sor
sints, bele azt a' Költő lelke teremthet;
— úgy lesz benne erő, élet. Jól tetszik
azomban — mértékekre szedett írásban
sok dolog. Im hát: — Itt vagyon egy
Költés, melly Rólunk, ezt bizonyítja:

A' minap egy Túdós azt mondá, többek előtt, hogy
Nyelvünk legrégibb minden más nyugotiak közt,
Melly keleten eredett, a' Bábel tornya körül, még
A' mikor a' Népség ott egymás ellen, — azért mert
Egyik emígy akará, a' másik amúgy javasolta
A' Bábel tetejét 's formáját, — végre kikelvén,
Sok de biz így biz amúgy jobb lesz közt, annyira mentek,
Hogy mint ellenségesek úgy oszlának el onnan
A' széles földnek hátára, ki erre ki arra.
Így lett a' Magyarok nyelvének kezdete, monda,
'S tudjuk az írás is nyilván ekként bizonyítja.
Erre Izé Zsigmond komolyan így szólla: Valóban
Méltán borzad az ember azon mikor ilyeneket hall!
Tudja az Úr? hogy már a' Bábel tornya korában
A' mi Magyar Nyelvünk díszlett, és bőszevu nyelv volt;
Úgy hogy már, tudós Magyarokból álla fel ott egy
Bölts Egyetem, melly a' Nyelv kétes Grammatikáját
Vizsgálná. De midön makatson mindenki közülök
A' maga gondolatit, 's bévett írásbeli módját
Tartá legjobbnak, 's azt bévétetni szeretné,
Sőt a' szóknak hajtogatásán is vetekedvén,

Állításában valamennyi meg annyi felé ment;
 Úgy neki bősűltek, hogy semmire már nem ügyelvén,
 Sértegetésekben egymást boszszontani kezdék.
 (Jó hogy még a' C akkor, mint hang jele, nálok
 Esmeretes nem volt, 's nem kívánt indigenának
 Felvétetni tagúl keleten Abétze sorunkba;
 Mert tám véres hartz is támadt volna miatta
 A' ts cs, tz cz szebb 's jobb írása felett; Mind
 A' két Fél végső örökös veszedelmire köztök.)
 A' sok sértegetés gyűlölséggé leve. Végre
 Mind egyik feleket gyűjtven pártjára magához,
 Egymást elhagyták 's a' föld hátán elosztak.
 Hol sok idő jártával nyelvét egyik Arabsá,
 Másik Persává kortsítá, 's durva Törökké:
 Egy szomszéd hebegése Zsidó lett. Egy maradott úgy,
 Mint vala kezdetben, és a' mai tiszta Magyarság
 Így szállott Árpád népére le, Róla mi ránk is.
 Oh bár méltókká tennénk Magyarok ma magunkat
 A' mi Atyánk Árpádnak igaz maradéki nevére,
 'S a' tsuda gondviselés útján már több ezer ólta
 Megmaradott élő nyelvünket tiszta beszédben
 Fenntartnók! Ne hogy azt tüzesen gyarapítani vélvén,
 Rontásunkra megint bábelt építeni kezdjünk.
 Ekkor felpattant hevesen Tótfalvai, mondván:
 Meghiszem én mind ezt, hogy szóról szóra igaz: de
 Gyenge Charactereket bizonyítja meg a' Magyarokból
 Állott Bábeli bölts Egyetem sok tagjainak, hogy
 Holmi tsekélységen fellobbant indulatokban,
 Legszentebb tiszték 's kötelességekbeli tzélját,
 A' közjót mintegy megvetvén, tsak hiuságból,
 Lábokkal tapodák. A' mellyre Izé Zsiga így szóllt:
 A' Túdós Egyetem keleten, a' régi világban,
 Tsak tsupa Költökből állott: de az akkori költés
 Még nem egyéb volt, mint — véghangos verseket írni.
 E' pedig a' Cultúrának tsak kezdete. Úgy, mint
 A' hegedű húrok páros pengése, tsak első
 Lépés a' Muzsikán, mellyből nótára kiindúl
 A' muzsikus. Nem kell hát szintúgy venni az illyent,
 Mintha ma történnék e' féle tudós Magyarinkon,
 A' mi nem is lehető nálunk, azt jól kiki tudván;
 Hogy tsak az egyesség tarthat fenn minket örökre.